

REVIIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

Planinski

V E S T N I K

TEMA MESECA

Alpinistične šole

Z NAMI NA POT

Gore nad Mangartskimi jezeri
Vališke Alpe

INTERVJU

Igor Škamperle
Simona Vrevc

7
2014

PLANINSKA
ZVEŽA
SLOVENIJE

3,40
EUR

AKCIJA 50 % POPUST

Planinski zemljevid Krn 1 : 25 000

Krn (2244 m) je slovenski dvatisočak in najvišja gora v Krnskem pogorju. Zaradi višine je vrh zelo razgleden. Na Krn je speljana množica označenih poti. Karta sega na severu do Javorščka, Lepene in Lepe Komne, na vzhodu do Vrha nad Škrbino, Planine Stador in Idrije pri Bači, na jugu do Kala nad Kanalom, Avč, Bodreža in Ukanj, na zahodu pa do Benečije v Italiji, Livka, Kobarida in Krasjega vrha. Osrednji del karte pokriva področje Krna in Tolmina.

Obseg karte: 100 x 70 cm

V času od 15. 7. do 15. 8. 2014 lahko planinsko karto Krn kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 4,05 €* (redna cena: 8,10 €*).

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštne plača naročnik.

Vabljeni k nakupu!

Osebni in vodniški komplet prve pomoči ter spalna rjuha

Obveščamo vas, da je v Planinski trgovini PZS možno kupiti osebni in vodniški komplet prve pomoči ter spalno rjuho.

Osebni komplet prve pomoči priporočamo vsakemu obiskovalcu naših gor kot del obvezne opreme. Modra torbica na zadrgo in z možnostjo pripenjanja na pas ali nahrbtnik s pomočjo ježka ima natisnjen logotip Planinske zveze Slovenije in vsebuje: prvi sterilni povoj TIP I (1 kos), zloženec – kompresija iz gaze 5 x 5 cm, sterilna (4 kose), vpojna gaza 0,4 m², sterilna (2 kosa), povoj Vivaplast 8 cm x 4 m (1 kos), obliži Vivaplast Universal (10 kosov), obliži Vivaplast Cool care (5 kosov), Micropore lepilni trak, 2,5 cm x 9,1 m (1 kos), trikotna ruta 100 x 100 x 140 cm (1 kos), varnostna sponka (3 kosi), razkužilni robček (2 kosa), seznam vsebine (1 kos).

Vodniški komplet je namenjen vodnikom, mentorjem, staršem ... Primeren je tudi za tekmovalce na planinskih orientacijskih tekmovanjih. Torbica je dovolj velika, da jo lahko po potrebi dopolnimo še s svojimi pripomočki. Modra torbica, ki ima zadrgo, ročaj in natisnjen logotip Planinske zveze Slovenije, vsebuje: krep povoj Vivaplast 6 cm x 5 m (2 kosa), krep povoj Vivaplast 10 cm x 5 m (1 kos), elastični povoj Vivaflex 8 cm x 5 m (1 kos), zloženec – kompresija iz gaze 5 x 5 cm, sterilna (5 kosov), zloženec – kompresija iz gaze 5 x 8 cm, sterilna (2 kosa), vpojna gaza 0,2 m², sterilna (2 kosa), Micropore lepilni trak, 2,5 cm x 9,1 m (1 kos), obliži Vivaplast Universal (20 kosov), obliži Vivaplast Cool care (10 kosov), trikotna ruta 100 x 100 x 140 cm, kaliko (2 kosa), aluminizirana folija (1 kos), razkužilni robček (2 kosa), rokavice iz lateksa (2 kosa), pinceta za klope (1 kos), škarje z zaobljeno konico (1 kos), seznam vsebine (1 kos).

V skrbi za čistejšo okolje si PZS že dolgo prizadeva za uporabo lastnih rjuh na planinskih kočah. Ponujamo vam prijetno mehke bombažne **planinske rjuhe**, ki imajo ločen del za vzglavnik. Rjuha je pospravljena v bombažni vrečki, primerni za v vsak nahrbtnik. Na voljo je v dveh dimenzijah: 180 x 75 cm in 220 x 75 cm.

INFORMACIJE, NAKUP in NAROČILA:

Planinska zveza Slovenije, Planinska trgovina PZS

na sedežu: Dvorakova ulica 9, Ljubljana, v času uradnih ur, po pošti: p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po telefonu: 01 43 45 684 v času uradnih ur, faksu: 01 43 45 691, brezplačna telefonska številka: 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), e-naročila: narocilo@pzs.si ali spletna trgovina PZS, <http://trgovina.pzs.si>. Uradne ure v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Dvorakova 9: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

Slovenski planinski muzej

Triglavská cesta 49, 4281 Mojstrana, telefon: 08 380 67 30, faks: 04 589 10 35, e-naročila: info@planinskimuzej.si.

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajsanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenarocenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Dvorakova ulica 9, p. p. 214 SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu **080 1893 (24 ur na dan)**.

Številka transakcijskega računa PZS je 05100-8010489572, odprt pri Abanki, d. d., Ljubljana. Naročnina 34 EUR, 58 EUR za tujino, posamezna številka 3,40 EUR. Članarina PZS za člane A vključuje naročnino. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirajo Ministrstvo za šolstvo in šport RS, Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS in Javna agencija za knjigo RS.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Dobrih 2600 metrov se dviga mogočno južno ostenje Grandes Jorasses, 4208 m, nad dolino Val Ferret. Po njem poteka zelo zahteven običajni pristan na goro. Foto: Andrej Mašera

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje po gorah po navodilih iz te revije.

Alpinizem ali fitness?

Krasen bivak pod čudovito steno. Zvezdno nebo. V kotu nahrbtniki s pripravljeno plezalno opremo . . . Pričakovanje veselja po preplezani smeri se meša s kančkom strahu in pogovor se vrti okoli naveze, ki je pred osemdesetimi leti v gozdarjih in s pomočjo lesenih zagozd prva preplezala smer, v katero se podajamo navsezgodaj zjutraj. Romantika . . .

Odlomi se oprimek. Prvemu v navezi. Padeč ni dolg, ampak obvisel je v previsu in nekako mu je treba pomagati. Aretacija vrvi, škripec . . . Nekaj piše v Alpiročniku . . . Kako že gre? Samoreševanje . . . Hm, kaj že moram narediti?

Konec romantike, in to v enem od najboljših primerov.

"Alpinizem je smrtno nevarna igra, torej se ga je treba 'igrati' smrtno resno!" je pred leti med predavanjem v alpinistični šoli poudaril eden od inštruktorjev. O tem, kaj alpinizem in plezanje komu pomenita, ne bom razglabljala, je preveč subjektivno. To, da nekdo v vodstvu prepleza največ smer z oceno IV, komu drugemu pa se za manj kot *sedmico* dve uri dolg dostop niti ne splača, je, kadar gre za igro, v kateri mora biti vse stoodstotno prav narejeno, popolnoma vseeno. Tisti, ki pleza v gorah (ali v plezališču), mora točno vedeti, kaj počne, kako in zakaj. Seveda velja enako za pohodnike, alpiniste posebej omenjam zato, ker so mi bolj blizu in ker opažam, da se "igra" vedno pogosteje podcenjuje. Popularizacija alpinizma in športnega plezanja ter razvoj opreme sta s sabo prinesla tudi pasti, ena od teh je morda naivno razmišljanje, da z dobro opremo ne more iti kaj narobe. Oprema pomaga in olajša, znanje pa je tisto, ki lahko prepreči težave. V temi meseca pišemo o alpinističnih šolah, in kot kaže, se (poleg vsega dobrega) v mnogih klubih ali odsekih srečujemo tudi z enakimi težavami: nekateri tečajniki šole ne jemljejo resno, nekateri so razočarani, ker ni vse tako "enostavno" in romantično, kot so morda pričakovali, problem pa je lahko tudi sam odnos do alpinizma in do ljudi, ki želijo deliti svoje znanje. In to prostovoljno! Ker so tudi sami prišli do svojega znanja na tak način. Kaj je razlog, da se je začel alpinizem "jemati z levo roko"? Za zraven. Namesto odbojke ali fitnesa?! Inštruktor, ki pojasnjuje vozle, razlaga, zakaj neko sidrišče ni dobro, kako je treba hoditi z derezami, ni nadut in ne soli pameti, kot včasih slišimo od koga, ki že od malih nog hodi v gore in je prebral nekaj gorniške literature. Nekdo, ki trdi, da je treba vrv tudi pri samozateznem načinu varovanja vedno držati v roki, tega ne govori zato, ker ima enega od nazivov, ampak z razlogom; največkrat je že sam izkusil, kaj pomeni, če opreme ne uporabljaš pravilno ali če si nepozoren. Dvojno preverjanje? Ah, daj no! Vrv pa ja vsak zna privezati na pas! Najboljšim se je že zgodilo, da so se zaklepetali in niso dokončali vzla. Ali pa jim je soplezalec padel na tla, ker je vrv bila narobe vpeta v varovalo ali pa je bil lok med varovalcem in prvim vpetjem vrvi prevelik. Mar ne gre ravno v tem primeru za nadutost ali vsaj za podcenjevanje nečesa, kar je zares smrtno nevarno, hkrati pa za marsikoga sinonim za svobodo?

Alpinistične šole so organizirane tako, da v njih dobiš nekaj osnovnega znanja – teoretičnega in praktičnega –, ki ga potem nadgrajuješ skozi leta in z udejstvovanjem – torej s plezanjem in treningi in s sodelovanjem na taborih. Znanja pa ni nikoli preveč in če med množico že znanih informacij, potem ko je osnovno izobraževanje že daleč za nami, najdemo eno novo, je to zgolj dobro. Več glav več ve, to drži kot odlično zabiti klin. Da pa klin dobro zabiješ, ni dovolj le moč ali prebrana literatura . . .

Kako že naredim aretacijo vrvi?

Marta Krejan

4 Tema meseca

Začetki alpinističnega izobraževanja v Sloveniji

Peter Mikša

Foto: Tadej Bregar

28 Z nami na pot

Gore nad Mangarskimi jezeri

Mojca Stritar Kučuk

Opisi tur

Mala Ponca/Ponza Piccola	Bishorn
Visoka Ponca/Ponza Grande	Weisshorn
Vevnica/Veunza	Zinalrothorn
Kopa ali Poldnik/Picco di Mezzodi	Dent Blanche

44

Trentska brezpotja

Igor Škamperle, sociolog kulture, književnik in alpinist

Marjan Bradeško

41 Irska in škotska višavja

Po grebenih na najvišja vrhova Irske in Škotske

Katja Jemec

Tura za dušo

Vladimir Habjan

UVODNIK

Alpinizem ali fitness? 1

Marta Krejan

TEMA MESECA

Organizacija alpinističnega izobraževanja v Sloveniji 8

Tina Leskošek

Himalajska šola gornišva 14

Boris Strmšek

RAZMIŠLJANJE

Bila sva mlada oba, ko preko polja sva šla ... 17

Tadej Golob

OBLETNICE

120 let Orožnove koč 22

Matej Šurc

PLANINSTVO

Dan slovenskih planinskih doživetij 26

Zdenka Mihelič

INTERVJU

Simona Vrevc, namestnica generalnega sekretarja Alpske konvencije 48

Marjan Žiberna

DOLOMITSKA LEHOTICE

Če je turneja prekratka ... 51

Albin Simonič

VREME

Vreme in razmere v gorah v meteorološki pomladi 2014 54

Miha Pavšek in Miha Demšar

NOVA PLANINSKA KOČA

Koč Edmunda Čibeja v Tihi dolini 57

Veronika Piccinini

OBLETNICE

Alojzij Filipič, 1888–1963 58

Irena Breščak

VARSTVO NARAVE

Ujeda med pticami pevkami 60

Dušan Klenovšek

ZELIŠČA NAŠIH GORA

Navadna tavžentroža 61

Lovro Vehovar

NOVICE IZ VERTIKALE

62

ŠPORTNOPEZALNE NOVICE

63

LITERATURA

64

PLANINSKA ORGANIZACIJA

67

TNP 69

V SPOMIN 70

Vsebine vseh
Planinskih vestnikov
od leta 1895 dalje na
www.pvkazalo.si